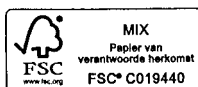

Nathan Filer

De schok van de val

Vertaald door
Nicolette Hoekmeijer

Anthos|Amsterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling een
werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds

ISBN 978 90 414 2233 0

© 2013 Nathan Filer

© 2013 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Nicolette Hoekmeijer

Oorspronkelijke titel *The Shock of the Fall*

Oorspronkelijke uitgever Harper Collins UK

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustraties © John Woodcock/iStock Vectors/Getty Images

(voorplat) © Monzino/PhotoLibrary/Getty Images (achterplat)

Omslagillustraties binnenwerk Charlotte Farmer

Foto auteur © Phil Bambridge

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

het meisje en haar pop

Ik moet eerst even zeggen dat ik niet zo aardig ben. Ik probeer wel eens aardig te doen, maar meestal ben ik het niet. Dus toen het mijn beurt was om met mijn handen voor mijn ogen tot honderd te tellen, speelde ik vals.

Ik stond op de plek waar je moest gaan staan als je aan de beurt was om af te tellen: bij de papierbak en de glasbak, naast het winkelkje waar ze wegwerpbarbecues en tentharingen verkopen. Daar vlakbij is een grasveldje, half verscholen achter de waterkraan.

Ik kan me alleen niet meer herinneren dat ik daar stond. Niet echt. Details kun je je niet altijd zo goed herinneren, hè? Je weet niet meer of je naast de papier- en de glasbak stond, of een eindje verderop langs het pad, wat dichterbij de douches, en of die kraan precies daar was.

Ik kan nu het opgewonden gekrijs van de zeemeeuwen niet horen, of het zout in de lucht proeven. Ik voel nu niet de hitte van de namiddagzon waardoor ik zweet onder een schoon, wit verband om mijn knie, voel niet het prikken van de zonnebrandcrème in de kloofjes van mijn korstjes. Ik kan nu niet meer helemaal het onbestemde gevoel terughalen dat ik in de steek ben gelaten. Of het moment waarop ik besluit – voor zover dat van belang is – vals te spelen en mijn ogen open te doen.

Ze leek ongeveer zo oud als ik, met rood haar en een gezicht bespikkeld met honderden sproeten. De zoom van haar roomwitte jurk zat onder het zand omdat ze op haar knieën op de grond zat, en ze hield

een kleine lappenpop tegen zich aan gedrukt, een pop met een groezelig roze gezichtje, lange haren van bruine wol en ogen van glimmende zwarte knoopjes.

Het eerste wat ze deed was de pop heel voorzichtig naast zich op de grond leggen, in het hoge gras. De pop lag er comfortabel bij, met haar armen slap langs haar zij en haar hoofd iets omhoog. Tenminste, ik vond het er comfortabel uitzien.

Ik was zo dichtbij dat ik het krassen en schrapen hoorde toen ze met een stok de dorre aarde openbrak. Maar ze zag me niet, zelfs niet toen ze de stok weggooidde en die bijna op mijn tenen terecht kwam, open en bloot in die stomme plastic slippers. Ik had mijn gympen aan willen trekken maar je kent mijn moeder. Dichte schoenen, op zo'n stralende dag? Vergeet het maar. Zo is ze.

Er gonsde een wesp rond mijn hoofd en normaal gesproken zou ik als een dolle in het rond zijn gaan springen, maar nu hield ik me in. Ik bleef roerloos staan, omdat ik het meisje niet wilde storen, of omdat ik niet wilde dat ze me opmerkte. Ze groef inmiddels met haar vingers, schepte met blote handen de rulle aarde omhoog, totdat het gat diep genoeg was. Toen veegde ze zo goed en zo kwaad als het ging de aarde van haar vingers, pakte haar pop uit het gras en gaf haar twee kusjes.

Dat moment staat me nog het scherpst voor de geest – die twee kusjes, eentje op het voorhoofd en eentje op de wang.

Ik ben nog vergeten te zeggen dat de pop een jasje aanhad. Een felgeel jasje, met aan de voorkant een gesp van zwart plastic. Dat is belangrijk om te weten, want vervolgens maakte ze de gesp los en trok de pop haar jasje uit. Ze deed het heel snel en propte het jasje in het bovenstuk van haar jurk.

Soms wanneer ik terugdenk aan die twee kusjes – zoals nu – is het bijna alsof ik ze kan voelen.

Eentje op het voorhoofd.

Eentje op de wang.

Wat er daarna gebeurde zie ik minder duidelijk voor me omdat er allerlei herinneringen door elkaar zijn gaan lopen, omdat het op zoveel manieren terug is gekomen dat ik niet goed kan onderscheiden wat echt is en wat ingebeeld, of zelfs maar zeker weet dat er een

verschil is. Ik weet dus niet precies wanneer ze begon te huilen, of dat ze misschien al de hele tijd huilde. En ik weet niet of ze aarzelde voordat ze het laatste handje aarde gooide. Maar wat ik wel weet is dat ze, nadat de pop helemaal was bedolven en ze de aarde had aangeklopt, ineengedoken op de grond bleef zitten, met het gele jasje tegen zich aan gedrukt, en dat ze toen huilde.

Voor een jongen van negen is het niet eenvoudig om een meisje te troosten. Al helemaal niet wanneer het een meisje is dat je niet kent, en je geen idee hebt wat er aan de hand is.

Ik deed mijn uiterste best.

Ik wilde losjes een arm om haar schouder slaan – zoals papa dat bij mama deed wanneer we met zijn viertjes gingen wandelen – en dus liep ik voorzichtig wat dichterbij haar toe, maar ik kon niet besluiten of ik op mijn knieën naast haar moest gaan zitten of moest blijven staan. Ik stuntelde tussen die twee bewegingen, verloor mijn evenwicht en viel heel langzaam om, waardoor het huilende meisje zich voor het eerst bewust werd van mijn aanwezigheid op het moment dat ik haar met mijn volle gewicht met haar neus in een pas gedolven graf drukte. Ik weet nog altijd niet hoe ik het had kunnen uitleggen, al heb ik daar veel over nagedacht. Maar toen ik daar naast haar lag, met het puntje van onze neuzen bijna tegen elkaar, kwam ik niet veel verder dan: 'Ik ben Matthew. Hoe heet jij?'

Ze gaf niet meteen antwoord. Ze hield haar hoofd schuin om me beter te kunnen zien, en terwijl ze dat deed voelde ik een haarlok langs de zijkant van mijn tong strijken en weer via mijn mondhoek naar buiten glippen. 'Annabelle,' zei ze.

Ze heette Annabelle.

Het meisje met het rode haar en een gezicht bespikkeld met honderden sproeten heet Annabelle. Probeer dat te onthouden. Hou dat vast, ondanks alles wat er verder in je leven nog mag gebeuren, ondanks alles waardoor je het zou willen vergeten – berg het ergens veilig op.

Ik kwam overeind. Het verband op mijn knie was nu groezelig bruin. Ik wilde zeggen dat we verstoppertje speelden, dat ze mee mocht

doen als ze wilde. Maar ze viel me in de rede. Ze praatte heel rustig, ze klonk niet boos of geschrokken. Wat ze zei was: 'Je mag hier niet meer komen, Matthew.'

'Wat?'

Ze keek me niet aan, ze kwam op handen en knieën half overeind en richtte haar aandacht op het hoopje bijeen geveegde aarde – ze klopte het aan, maakte het mooi glad. 'Dit is het kampeerterrein van mijn vader. Ik woon hier, en ik wil niet dat je hier komt. Ga weg.'

'Maar –'

'Rot op!'

Ze schoot overeind en kwam met een hoge borst op me af, als een vogeltje dat zich groter probeert te maken. Ze herhaalde het: 'Op-rotten, zeg ik. Ik wil niet dat je hier komt.'

Een meeuw lachte spottend en Annabelle schreeuwde: 'Je hebt alles verpest.'

Het was te laat om het uit te leggen. Tegen de tijd dat ik weer bij het paadje was, zat zij alweer op haar knieën op de grond, het gele poppenjasje tegen haar gezicht gedrukt.

De andere kinderen schreeuwden, riepen dat ik ze moest komen zoeken. Maar ik ging ze niet zoeken. Langs de douchehokjes, langs de winkel, dwars over het terrein – ik rende zo snel ik kon, mijn slippers kletsten op het hete asfalt. Ik mocht niet blijven staan, ik mocht zelfs geen vaart minderen totdat ik zo dicht bij onze eigen caravan was dat ik mama kon zien, op haar ligstoel. Ze had haar strohoed op en keek uit over zee. Ze lachte en zwaaide naar me, maar ik wist dat de lucht nog niet helemaal was geklaard. Ze was een paar dagen eerder tegen me uitgevallen. Ik vond het stom omdat ik de enige was die me had bezeerd, en de korstjes waren ook al bijna weg, maar mijn ouders kunnen zich soms echt in dingen vastbijten.

Mama al helemaal, die kan echt heel lang boos blijven.

Ik ook wel, geloof ik.

Ik zal je vertellen wat er gebeurde, want dat is ook een goede manier om mijn broer te leren kennen. Hij heet Simon. Je vindt hem vast leuk. Ik vind hem in ieder geval heel erg leuk. Maar over een paar bladzijden is hij dood. En daarna is hij nooit meer dezelfde geweest.

Toen we aankwamen bij het Ocean Cove Vakantiepark – suf van de lange autorit, hunkerend naar avontuur – kregen we te horen dat we overal mochten komen, maar dat we beslist niet in ons eentje naar het strand mochten omdat het paadje zo steil en oneffen is. En omdat je een stukje over de hoofdweg moet om boven aan het paadje te komen. Onze ouders maakten zich druk om dat soort dingen – steile paadjes en hoofdwegen. Ik besloot toch naar het strand te gaan. Ik deed wel vaker dingen die niet mochten, en mijn broer ging dan mee. Als ik niet had besloten dit deel van mijn verhaal HET MEISJE EN HAAR POP te noemen, had ik het DE SCHOK VAN DE VAL kunnen noemen, of HET BLOED OP MIJN KNIE, want dat was ook belangrijk.

Er was de schok van de val en het bloed op mijn knie. Ik kan niet zo goed tegen pijn. Dat is iets wat ik niet kan uitstaan van mezelf. Ik ben echt een watje. Tegen de tijd dat Simon me had ingehaald, bij de bocht in het pad waar blootliggende wortels nietsvermoedende enkels te grazen namen, jammerde ik als een klein kind.

Hij keek zo bezorgd dat het bijna grappig was. Hij had een groot, rond gezicht dat altijd lachte en dat me aan de maan deed denken. Maar ineens keek hij zo idioot bezorgd.

Simon deed het volgende: Hij tilde me op en droeg me stapje voor stapje over het rotspaadje, en daarna de paar honderd meter naar onze caravan. Hij deed het voor mij.

Volgens mij waren er wel een paar grote mensen die aanboden om te helpen, maar wat je moet weten is dat Simon een beetje anders is dan andere mensen. Hij zat op een speciale school, waar ze allemaal basale dingen hebben geleerd, zoals dat je niet met onbekenden moet praten – en zodra hij onzeker was of in paniek raakte, viel hij terug op wat hij daar had geleerd omdat hij zich dan veiliger voelde. Zo zat hij gewoon in elkaar.

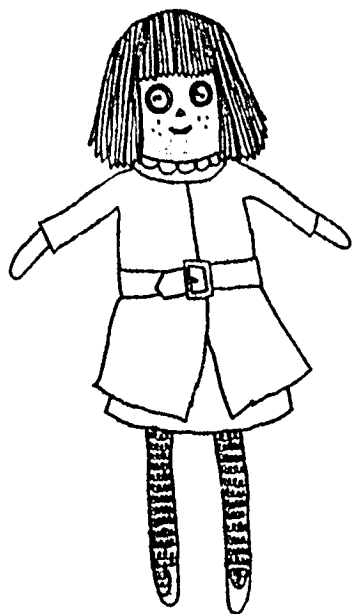
Hij droeg me helemaal alleen. Maar hij was niet sterk. Dat was een van de symptomen van zijn ziekte: slappe spieren. Het heeft een naam, waar ik nu even niet op kan komen, maar zodra ik de kans krijg zoek ik het op. Het komt erop neer dat dit stuk lopen bijna zijn dood was geworden. Dus toen we weer bij de caravan waren moest hij de rest van de dag in bed blijven.

Dit zijn de drie dingen die ik me het scherpst herinner van toen Simon me droeg:

- 1/ Dat mijn kin tijdens het lopen tegen zijn schouder klapte. Ik was bang dat ik hem pijn deed, maar ik had het te druk met mijn eigen pijn om er iets over te zeggen.
- 2/ Dus gaf ik een kusje op zijn schouder tegen de pijn, zoals je doet bij kleine kinderen, die nog echt geloven dat het helpt. Maar volgens mij had hij het niet door, want bij elke stap klapte mijn kin tegen zijn schouder en toen ik hem een kusje gaf klapten in plaats daarvan mijn tanden tegen zijn schouder, wat waarschijnlijk alleen maar meer pijn deed.
- 3/ Stil maar, stil maar. Het komt goed. Dat zei hij toen hij me voor onze caravan op de grond zette en naar binnen stoomde om mama te halen. Misschien ben ik niet duidelijk genoeg geweest – Simon was echt niet sterk. Mij zo dragen was het zwaarste wat hij ooit had gedaan, en evengoed probeerde hij me nog te troosten. Stil maar, stil maar. Het komt goed. Hij klonk zo volwassen, zo lief en zo zeker. Voor het eerst in mijn leven had ik echt het gevoel dat ik een grote broer had. De paar tellen dat ik wachtte totdat mama naar buiten kwam, met mijn handen om mijn knie en mijn blik strak op de aarde en het gruis onder mijn huid gericht, er stellig van overtuigd dat ik bot kon zien – die paar tellen voelde ik me volkomen veilig.

Mama maakte de wond schoon en deed er verband om, schreeuwde toen tegen me dat ik Simon zo in de problemen had gebracht. Papa schreeuwde ook tegen me. Op een bepaald moment schreeuwden ze allebei tegelijk, zodat ik niet eens wist wie ik moest aankijken. Zo ging het altijd. Hoewel mijn broer drie jaar ouder was, moest ik altijd de verstandigste zijn. Dat nam ik hem vaak kwalijk. Maar dit keer niet. Dit keer was hij mijn held.

Goed, dat is mijn verhaal om Simon voor te stellen. En het is ook de reden dat de lucht nog niet was geklaard toen ik buiten adem bij onze caravan stond en probeerde te begrijpen wat er nou precies

was gebeurd, met dat meisje en haar lappenpop.

‘Lieverd, je ziet pips.’

Ze zegt heel vaak dat ik pips zie, mijn moeder. Tegenwoordig zegt ze het bijna de hele tijd. Maar ik was vergeten dat ze het toen ook al zei. Ik was helemaal vergeten dat ze altijd al heeft gezegd dat ik pips zie.

‘Het spijt me van laatst, mam.’ Ik had er ook echt spijt van. Ik had er veel over nagedacht. Dat Simon me had gedragen, en dat hij zo bezorgd had gekeken.

‘Het is goed, lieverd. We zijn op vakantie. Probeer een beetje te genieten. Je vader en Simon zijn naar het strand, met de vlieger. Zullen wij naar ze toe gaan?’

‘Ik blijf liever binnen. Het is zo warm buiten. Ik denk dat ik even tv ga kijken.’

‘Op zo’n stralende dag? Ach Matthew, wat moeten we toch met je?’

Ze zei het wel op een lieve manier, alsof ze niet echt van plan was iets met me te doen. Ze kon echt heel lief zijn. O ja, ze kon heel lief zijn.

‘Ik weet het niet, mam. Sorry voor laatst. Sorry voor alles.’

‘Zand erover, lieverd. Echt.’

‘Beloofd?’

‘Beloofd. Zullen we nu dan lekker gaan vliegeren?’

‘Ik heb niet zo’n zin.’

‘Ik wil niet dat je tv gaat kijken, Matt.’

‘Ik ben verstoppertje aan het spelen.’

‘Moet jij je verstoppen?’

‘Nee, ik moet eigenlijk de rest gaan zoeken.’

Maar de andere kinderen hadden er allang genoeg van om te wachten tot ik ze kwam zoeken, en de groep was uiteengevallen in kleinere groepjes, die andere spelletjes deden. Ik had sowieso geen zin om te spelen. Dus slenterde ik wat rond en ineens stond ik weer op de plek waar het meisje had gezeten. Maar zij was er niet meer. Alleen nog het hoopje aarde, waar met zorg een paar zelf geplukte boterbloemen en madeliefjes in waren gestoken – en om de plek te markeren twee takjes, keurig neergelegd in de vorm van een kruis.

Ik was heel verdrietig. En als ik er alleen al aan denk word ik weer verdrietig. Hoe dan ook, ik moet stoppen. Jeanette van creativiteitstherapie doet haar opgewonden vogelimitatie; ze fladdert wat aan de andere kant van de gang, in een poging mijn aandacht te trekken.

Dat papier-maché krijgt niet vanzelf de juiste vorm.
Ik moet stoppen.